

5. А.В. Ромашов, В.В. Баранов Стратегии развития научно– производственных предприятий аэрокосмического комплекса: Инновационный путь. Москва: Альпина Паблишер, 2012 –61 с.

6. Скібіцький О. М. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. – К, 2006. – 312 с.

7. Калиева, О.М. Маркетинг [Текст] : учеб. пособие для вузов / О.М. Калиева, М.С. Разумова, В.Н. Марченко; М-во образования и науки Рос. Федерации,

Федер. гос. бюджет. образоват. Учреждение высш. проф. образования «Оренбург. гос. ун–т». – Оренбург : Университет, 2012. – 234 с.

8. Куденко Н.В. Стратегічний Маркетинг. К.: КНЕУ, 2012. – 523 с.

9. Джефф Забин, Греш Бребах. Прицельный маркетинг. Москва: Litres, 2015.– 863 с.

10. Н.И. Гавриленко. Маркетинг. М. ; Берлин : Директ–Медиа, 2015. – 260 с.

УДК 658.147

М.П. ЛІЩИНСЬКИЙ,

аспірант Національного університету біоресурсів і природокористування України

Формування стратегії корпоративного управління в суб'єктах корпоративного підприємництва аграрного сектору економіки України

В статті розглянуто підхід щодо формування стратегії корпоративного управління, що спрямована на забезпечення розвитку та координування згідно зі змінами зовнішнього середовища, кон'юнктури ринку й необхідності забезпечення конкурентоспроможності на корпоративному підприємстві в цілому. Розкрито відмінності 2 типів стратегій корпоративних формувань (стратегії розширення та раціоналізації) за 3 етапами їх впровадження – організаційне проектування, реалізації стратегії та моніторинг інтеграційної діяльності.

Ключові слова: корпорація, корпоративне управління, стратегічне управління, стратегія корпоративного управління, тип стратегії, етап стратегії.

М.П. ЛИЩИНСКИЙ,

аспирант Национального университета биоресурсов і природопользования Украины

Формирование стратегии корпоративного управления в субъектах корпоративного предпринимательства аграрного сектора экономики Украины

В статье рассмотрен подход по формированию стратегии корпоративного управления, что направленный на обеспечение развития и координации согласно изменениям внешней среды, конъюнктуры рынка и необходимости обеспечения конкурентоспособности на корпоративном предприятии в целом. Дана характеристика различий 2–х типов стратегий корпоративных формирований (стратегии расширения и рационализации) по 3–м этапам их внедрения – организационное проектирование, реализация стратегии и мониторинг интеграционной деятельности.

Ключевые слова: корпорация, корпоративное управление, стратегическое управление, стратегия корпоративного управления, тип стратегии, этап стратегии.

М. LISHCHYNSKYI,
graduate student

Formation of corporate management strategy in subjects of corporate entrepreneurship of agricultural sector of Ukrainian economy

The approach to the formation of a corporate management strategies is considered in the article, which is aimed at ensuring development and coordination in accordance with changes in the external environment, market conditions and the need to ensure competitiveness at the corporate enterprise as a whole. The differences between the two types of strategies of corporate formations (strategies of expansion and rationalization) are revealed by 3 stages of their implementation – organizational

design, implementation of strategy and monitoring of integration activity.

Keywords: *corporation, corporate management, strategic management, corporate management strategy, type of strategy, stage of strategy.*

Постановка проблеми. Формування корпоративної стратегії підприємства є досить складним і тривалим процесом, оскільки з певної сукупності стратегічних альтернатив необхідно вибрати одну або декілька.

Корпоративне управління являє собою систему організаційно-правових, економічних і фінансових взаємовідносин усіх учасників товариства, що встановлює механізми, способи взаємодії зацікавлених сторін, за допомогою яких вони представляють у корпорації свої інтереси і взаємодіють з ним та між собою.

Для розробки дієвої стратегії розвитку корпорації необхідно забезпечити формування системи ефективного корпоративного управління, оскільки саме вона є вагомою складовою економічного зростання

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Проблемі формування стратегічного управління приділяється багато уваги. Серед найбільш значних досліджень, які висвітлюють ті чи інші аспекти теорії і практики впровадження стратегічного управління присвячені праці таких зарубіжних дослідників як І. Ансоффа, А. Демб, К. Мейера, та інших. Вагомий внесок у розвиток корпоративного та стратегічного управління зробили вітчизняні науковці В. Євтушевський, К. Ковальська, А. Козаченко, Т. Мостенська, М. Небава, З. Шершньова та інші. Однак, більш детально має бути досліджено питання побудови системи корпоративного управління в суб'єктах корпоративного підприємництва на основі переходу до стратегічних засад її розвитку.

Метою статті є визначення особливостей формування ефективної системи корпоративного управління в суб'єктах корпоративного підприємництва аграрного сектору на основі опрацювання стратегічних засад управління.

Виклад основного матеріалу. Корпорації в аграрному секторі можна представити як відкриту систему, до якої надходять із зовнішнього середовища фінансові, матеріальні, інформаційні, трудові ресурси. Вони є факторами зовнішнього оточення, тобто вхідними чинниками. Результатом входження цих чинників та їх обробки можуть бути певні товари, послуги, здійснені види робіт, готова

продукція. Фактори макроекономічного середовища країни віддзеркалюють загальний економічний та фінансовий стан і тенденції, що притаманні цьому середовищу в певний момент часу. Серед факторів макроекономічного середовища можна виділити: загальний економічний і фінансовий стан держави, природні та кліматичні умови господарювання, модель фінансових відносин у суспільстві, організаційну та функціональну структуру фінансової системи, фінансові відносини корпорацій з організаціями виробничої інфраструктури; фінансові відносини аграрних компаній з державою щодо сплати податків, зборів, платежів; з фінансовими інституціями; рівень конкуренції у галузі. На функціонування корпорацій негативно впливають: трансформаційні економічні дисбаланси, політична нестабільність, недосконалість бюджетної, податкової, цінової, кредитної політики, інфляція, постійні зміни нормативно-правової бази, значні коливання курсу національної валюти тощо.

Сучасним інструментом управління компанією і умовах стрімкого розвитку ринкових відносин та постійних змін зовнішнього середовища є стратегічне управління.

Стратегія являє собою форму прояву управлінської діяльності, взаємозв'язку мети та способу її досягнення, її можна розглядати і як засіб для досягнення певних цілей. Дієва стратегія повинна ґрунтуватись на системному підході. Останній передбачає тісний взаємозв'язок зовнішніх і внутрішніх факторів життєдіяльності будь-якого організаційного формування, зовнішнього і внутрішнього середовищ; діалектичну єдність всіх підсистем як керуючої, так і керованої самостійних локальних систем. Це означає, що стратегія повинна охоплювати і зовнішнє середовище; безпосереднє виробництво; систему правління в цілому; маркетингову діяльність; фінанси організаційних формувань; організаційно-економічний механізм господарювання; робочу силу, кадри; загально- і внутрішньосистемні комунікації; загально- і внутрішньосистемні форми господарювання, розвитку відносин власності; виробничі і загальні функції управління та ін. [1, с. 210].

Появу нових методів, систем і підходів до управління стимулюють насамперед швидкі зміни зо-

внiшнього середовища вiтчизняних корпорацiй. Якщо зовнiшне середовище практично стабiльне, то немає особливої потреби займатися стратегiчним менеджментом. Проте в наш час бiльшiсть українських пiдприємств працюють у дуже динамiчному i важко передбачуваному оточеннi, отже, потребують методiв стратегiчного менеджменту. Дуже важливе мiсце у процесi становлення стратегiчного управлiння, i формування стратегiї корпоративного управлiння зокрема, на пiдприємствах України посiдає реформування вiдносин власностi. Перш за все це стосується розвитку корпоративних вiдносин. Адже частонаявнiсть розробленої, обґрунтованої стратегiї виправдовує окреми управлiнськi рiшення менеджерiв, допомагає досягти згоди при розподiлi прибуткiв пiдприємства. Для вирiшення проблем становлення стратегiчного менеджменту в акцiонерних товариствах необхідно дослiдити процеси становлення i функцiонування вiтчизняної моделi корпоративного управлiння [4, с. 98–99].

У цiлому корпоративна стратегiя дає вiдповiдь на два ключових запитання [9, с. 186]:

якi бiзнес–напрямки буде включати портфель компанії, тобто куди будуть спрямовуватись ресурси корпорацiї (iнвестицiї, люди тощо);

яку роль буде вiдiгравати корпоративний центр в управлiннi бiзнес–напрямами i яку ступiнь самостiйностi буде мати кожний iз цих напрямiв.

Головними завданнями сучасного етапу розвитку аграрного сектору економiки є стабiлiзацiя i подальше нарощування обсягiв виробництва продовольчих ресурсiв, а на цiй основi забезпечення оптимiзацiї споживання харчових продуктiв на душу населення, позбавлення залежностi країни вiд iмпортних поставок, створення сприятливих органiзацiйно–економiчних умов сiльськогосподарським товаровиробникам, значного полiпшення соцiального розвитку українського села. Для забезпечення ефективного розвитку аграрного сектору та конкурентоспроможностi його продукцiї повиннi функцiонувати тiльки такi органiзацiйно–правовi форми пiдприємницьких структур, якi зможуть досягнути успiху як на нацiональному, так i на свiтовому рiвнях.

Особливо актуальним є питання формування системи корпоративного управлiння, здатної забезпечити мiжнародну конкурентоспроможнiсть аграрного корпоративного сектору i подальший розвиток iнновацiйної соцiально орієнтованої української економiки.

Дослiдження сучасних проблем корпоративного управлiння, аналiз змiн i напрямкiв вдосконалення систем корпоративного управлiння з урахуванням глобального контексту, а також оцiнка можливостi застосування передового зарубiжного досвiду у вiтчизнянiй практицi набуває особливо значення.

Головним напрямом розвитку системи повинно бути обов'язкове запровадження та прийняття загальноприйнятих норм та правил управлiння дiяльнiстю аграрних корпорацiй. Стiйке становище та ефективнiсть дiяльностi корпорацiї значною мiрою залежать вiд розбудови корпоративних вiдносин та ефективностi взаємодiї мiж учасниками цих вiдносин.

Створення ефективної системи корпоративного управлiння як у економiчно розвинених країнах, так i в країнах з перехiдною економiкою вимагає розробки загальних мiжнародних стандартiв i правил, законодавчо закрiплених та впроваджених в практику, якi б гарантували потенцiйним iнвесторам надiйнiсть капiталовкладень та дозволили отримати повну, ясну й об'єктивну картину про ефективнiсть дiяльностi компанiї, структуру власностi, механiзм i методи iнвестування [7, с. 11].

На сьогоднi, створення належної системи корпоративного управлiння в аграрному секторi економiки є актуальною проблемою, що передбачає адаптацiю результатiв свiтового досвiду до умов вiтчизняної економiки та перебуває на етапi динамiчної трансформацiї. Сучасна система корпоративного управлiння являє собою органiзацiйну модель, за допомогою якої компанiя представляє i захищає iнтереси своїх учасникiв. Тип застосування моделi залежить вiд структури компанiї, що iснує в межах ринкової економiки, i вiдображає сам факт подiлу функцiй управлiння та володiння корпорацiєю [3, с. 7].

Рiвень корпоративного управлiння є одним з ключових факторiв, що обумовлює iнвестицiйний клiмат, впливає на ефективнiсть дiяльностi товариств, визначає ступiнь захищеностi прав iнвесторiв та врахування iнтересiв iнших зацiкавлених осiб.

Корпоративнi структури постiйно трансформуються та вдосконалюються вiдповiдно до вимог мiнливого зовнiшнього середовища. Постiйнi еволюцiйнi тенденцiї трансформацiї корпоративних структур шляхом консолiдацiї акцiонерного капiталу у великих корпорацiях є закономірним явищем. Об'єктивною складовою цього процесу стали

складні технологічні ланцюги виробництва, зумовлені процесами поглиблення поділу праці та глобалізації світового господарства, що вимагає реалізації на мікроекономічному рівні не лише стандартних функцій виробництва продукції, а й науково-дослідних і дослідно конструкторських робіт, а також маркетингу у відповідній сфері [10, с. 53].

Оскільки в Україні більшість корпоративних структур функціонують у вигляді акціонерних товариств тому основною їх перевагою є можливість проведення великомасштабного виробництва та зменшений ступень його ризикованості.

В сучасних умовах акціонерна форма підприємства виступає могутнім засобом побудови господарської системи, що базується на недержавних формах суспільної відповідальності. При цьому широке освоєння акціонерних форм сприяє утвердженню дійсно справедливого характеру привласнення засобів і результатів виробництва, а саме долається відчуженість від власності безпосередніх працівників підприємств.

Акціонерна організаційно-правова форма господарювання набула широкого поширення в аграрному секторі України, оскільки суттєво впливає на вирішення проблем, пов'язаних із забезпеченням сталого економічного зростання. Водночас потрібно враховувати, що сучасний економічний, соціально-політичний розвиток України відбувається в умовах зростання впливу інтеграційних процесів, що характерно до сучасного етапу розвитку світового господарства.

Корпоративні структури, будучи первинною ланкою економіки, відіграють роль соціально-економічної системи країни, завдяки їм досягається економічний, політичний та соціальний розвиток. Якщо корпоративну структуру розглядати як систему, то вона являє собою організовану сукупність елементів, взаємопов'язаних в певному порядку, в якому кожен елемент володіє різними властивостями, необхідними для її існування. Кожен елемент, виконуючи певні функції в процесі управління розвитком корпоративної структури, володіє додатковим потенціалом, враховуючи спільний ефект реалізації в рамках великого об'єднання різних елементів.

Основна мета, яка повинна бути досягнута – формування об'єднань, де самостійна діяльність структурних одиниць повинна поєднуватися з можливістю їх спільної діяльності і з рішенням єдиних цілей. Така система повинна бути стій-

кою, але в водночас мобільно змінювати стратегії діяльності заради динамічного розвитку та досягнення соціально-економічного ефекту

Говорячи про глобалізацію економіки, неможливо дати однозначну оцінку її наслідків, оскільки це складний і суперечливий процес. З одного боку, глобалізація полегшує процес взаємодії між економіками країн, створює умови для доступу до передових досягнень людства, забезпечує економію ресурсів, стимулює світовий прогрес. З іншого боку, вона має й негативні наслідки: закріплення периферійної моделі економіки, втрата країною своїх національних ресурсів. Також, глобалізація поширює конкурентну боротьбу на всіх учасників, в тому числі й на слабо розвинуті країни, що призводить до руйнування малого бізнесу, зниження рівня життя населення, в зв'язку з чим одна з декларованих цілей міжнародної політики – зробити позитивний ефект глобалізації доступним максимальній кількості країн, зменшивши при цьому негативні наслідки.

Процес глобалізаційного розвитку аграрного сектору економіки повинен базуватися на: створенні умов для розвитку агропромислового комплексу, інтенсифікації в сільському господарстві та раціональній державній фінансовій підтримці сільського господарства; поліпшенні доступу до ринків збуту та посиленні конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва шляхом зростання обсягів вітчизняних та іноземних інвестицій в агропромисловий комплекс при умові гармонізації чинного законодавства до норм і вимог світової організації торгівлі; покращенні соціальної сфери шляхом створення розвиненої інфраструктури на селі.

В період глобалізації для завоювання позицій на ринках в жорсткій конкурентній боротьбі Україна повинна в повній мірі використовувати об'єктивні переваги, якими вона володіє внаслідок свого географічного положення, територіальних та кліматичних особливостей. В аграрній сфері, зокрема, до таких переваг України слід віднести сприятливі кліматичні умови для ведення сільського господарства та родючі українські чорноземи. Крім того, значний земельний потенціал та традиційно екстенсивний шлях розвитку сільськогосподарського виробництва дозволяють без значних інвестиційних затрат організувати в Україні виробництво багатьох видів екологічно чистої сільськогосподарської про-

дукції як для внутрішнього споживання, так і на експорт. Потреба в такій продукції в світі сьогодні дуже велика, в першу чергу в країнах, які в силу обмеженості природних ресурсів змушені використовувати все більш інтенсивні методи вирощування сільськогосподарських культур та розведення худоби [6 с. 70].

Діяльність корпорацій, яка спрямована на інтеграцію, здійснює реалізацію певних етапів виконання корпоративної стратегії.

Розробка стратегії управління корпораціями – складне і маловивчене питання, однак від його вирішення залежить економічний розвиток країни, оскільки основна частина виробництва здійснюється саме на підприємствах корпоративного типу. Характерні ознаки корпорацій дають змогу визначити корпоративне управління як систему організаційно-правових, економічних і фінансових взаємовідносин усіх учасників товариства, що встановлює механізми, способи взаємодії зацікавлених сторін, за допомогою яких вони представляють у корпорації свої інтереси і взаємодіють з ним та між собою. Суб'єкти внутрішньої системи корпоративного управління, як і зовнішні суб'єкти, мають складну систему інтересів, і її узгодження є основним завданням оптимізації корпоративного управління. Важливим питанням у цьому розумінні є співвідношення стратегій суб'єктів корпоративного управління та ступінь їх впливу на загальну корпоративну стратегію [5, с. 78].

Процес агропромислової інтеграції, розвивається шляхом створення агроформувань корпоративного типу, до складу яких можуть включатися аграрні, переробні й торговельні підприємства, успішне функціонування яких встановлюється досконалими економічними взаємовідносинами між ними. Головним чинником в системі відносин між учасниками полягає в дієвому механізмі розподілу прибутку від сумісної діяльності.

Отже, в загальному вигляді інтеграційну стратегію розвитку компанії до рівня інтегрованої корпоративної структури можна поділити на три етапи реалізації (див. рисунок).

Перший етап являє собою організаційне проектування, де приймається рішення про інтеграцію, розробляються стратегії, плануються процедури реалізації та ін.

Другий етап передбачає реалізацію стратегії, на підставі розроблених планів і заходів здійснюєть-

ся процедура інтеграції. Змінюється організаційна структура компаній, що входять до складу корпорації, або самої корпорації, відбувається трансформація виробничих і управлінських зв'язків.

На третьому етапі моніторингу інтеграційної діяльності відбувається контроль і відслідковування функціонування перетвореної корпорації, підводяться підсумки і оцінюються результати виконаної роботи, наводиться економічна оцінка інтеграції.

При глобальних умовах господарювання, для суб'єктів господарювання в аграрному секторі економіки одним з найголовніших завдань є залучення інвестицій та інноваційних ресурсів, тому розвиток й функціонування інтегрованих об'єднань, які створені за участю фінансового, промислового та іноземного капіталу є найшвидшим шляхом виходу сільського господарства України на рівень найбільш розвинутих в аграрній сфері країн.

Глобалізація вносить певні особливості в механізм формування корпоративних відносин, які спрямовані на створення різного типу складних інтегрованих структур. В свою чергу внутрішні і зовнішні механізми корпоративних відносин трансформують економічне середовище, змінюють склад її учасників, характер виробничих, технологічних, фінансових та торговельних зв'язків. При цьому, крім основних факторів, що сприяють створенню корпоративних структур, таких як позитивна віддача від масштабу, консолідація капіталів, велике значення в умовах глобалізації набувають передумови, що пов'язані з трансформацією суспільного відтворення національної економіки. Підвищення ж ролі корпоративного ланки в регулюванні процесів трансформації всієї економіки і підвищення промислового зростання в усіх розвинених країнах, в тому числі й в аграрному секторі економіки України є визначальним фактором розвитку, що знайшло відображення і в системі суспільного відтворення нашої країни.

Вихідною позицією трансформування організаційних структур в економіці України має стати її інтеграція в європейську та світову економічні системи, яка супроводжуватиметься посиленням конкуренції вітчизняних та іноземних компаній. У сучасній світовій економіці висока конкурентоспроможність товару є запорукою успіху компанії. У зв'язку з цим компанії витрачають великі кошти на науково-дослідницькі та конструкторські розробки з метою завоювання свого міс-

Типи інтеграційних стратегій розвитку корпорації*

* побудовано на основі власних досліджень автора

ця на світовому ринку. Для забезпечення захисту національних інтересів в умовах посилення глобальної конкуренції необхідно створити конкурентоспроможні на світовому ринку модернізовані формування вітчизняних товаровиробників. Особливо важливим є інтеграційне трансформування організаційної будови української економіки, спрямоване на посилення взаємодії її суб'єктів та на об'єднання їх ресурсів. Це відповідає прогресивним тенденціям організаційного розвитку світової економіки, які орієнтуються на нові принципи менеджменту, що передбачають посилення уваги до взаємозв'язку внутрішніх процесів у господарській організації зі змінами у зовнішньому середовищі [2, с. 347].

Важливим є дотримання національного законодавства країни, де функціонує корпорація. Ділова етика ґрунтується на законослухняній поведінці компанії і окремих учасників корпоративних відносин, на інформуванні органів правління корпорації і державних органів про протизаконні дії приватних і юридичних осіб, що мають пряме або непряме відношення до діяльності компанії.

Проблема управління фінансовими ресурсами підприємств аграрного сектору економіки є складною і багатогранною, оскільки підприємству необхідно забезпечувати разом із платоспроможністю і дохідністю. Тому при їх фор-

муванні і використанні підприємства повинні виконувати різні завдання з огляду на існуючі суперечності між платоспроможністю і дохідністю: з одного боку, збільшувати обсяг фінансових ресурсів для забезпечення постійної платоспроможності підприємства, а з іншого – забезпечувати ефективність виробництва продукції і її конкурентоздатність шляхом їх раціонального використання. Таким чином, від ефективності управління фінансовими ресурсами залежить фінансовий стан підприємства і його становище в ринковому середовищі. Однією з важливих складових такої політики є дивідендна політика.

Дивідендна політика в стратегічному відношенні є важелем підвищення мотивування співробітників корпоративних формувань та інструментом залучення зовнішніх інвестицій. В контексті зазначеного важливим є упорядкування процесів формування та реалізації дивідендної політики в корпоративних формуваннях з таких основних питань [8, с. 576–577]:

1. Яку частину чистого прибутку варто виплачувати акціонерам цього року і яку частину реінвестувати з метою майбутнього зростання. При високому значенні дивідендного доходу звичайно спостерігається зростання ціни акції. Якщо товариство реінвестуватиме незначні кошти в активи, то можливості зростання будуть не-

ликі. Варто мати на увазі, що високі поточні дивіденди можуть визначати зростання ціни в короткостроковій перспективі, а майбутнє зростання і стабільність дивідендів можуть визначати зростання ціни акцій у перспективі.

2. Наскільки стабільною має бути дивідендна політика, як часто її можна міняти. Звичайно краще цінується варіант стабільної та передбачуваної дивідендної політики, без різких спадів.

3. В якій формі варто виплачувати акціонерам наявний у товаристві (після виплати всіх обов'язкових платежів) прибуток – грошми у вигляді дивідендів, додатковими акціями, шляхом викупу акцій за підвищеною ціною. Термін «дивіденд» звичайно використовується для позначення грошових виплат внаслідок розподілу частини чистого прибутку корпорації. Схеми інших форм виплат розглядаються як різновиди або частина дивідендної політики.

4. Які конкретні схеми виплати доходу акціонерам використати в межах чинного законодавства. Наприклад, чинним законодавством в Україні передбачена виплата дивідендів лише один раз на рік. Якщо дивідендною політикою передбачається викуп акцій в акціонерів, то якою має бути ціна?

5. Яке має бути співвідношення розміру дивідендів по простих і привілейованих акціях. Звичайно всі ці питання стосуються простих акцій, тому що по них можливі альтернативні форми виплати, але по привілейованих акціях також можливі певні нестандартні рішення (обумовлені при їх емісії).

6. Вибір оптимальних строків нарахування й виплати дивідендів, складання списків на нарахування дивідендів (дата закриття реєстру) тощо.

Сьогодні зрозуміло, що акціонерні товариства є специфічною формою підприємницької діяльності і мають створюватись у всіх галузях, де виникає необхідність, доцільність створення саме такої структури. Тому сьогодні першочергового значення набуває проблема підвищення ефективності їхнього господарювання через розвиток корпоративного управління і практики фінансово-господарської діяльності.

Підсумовуючи результати господарювання корпоративних структур слід зазначити необхідність впровадження в їх діяльність принципів соціально-економічної відповідальності. Дана вимога виходить із необхідності врахування інтересів суспільства. Корпоративні структури повинні брати на себе відповідальність за вплив

на замовників, постачальників, працівників, акціонерів, місцевої спільноти та інших зацікавлених сторін соціальної сфери. Ці зобов'язання повинні виходити за межі встановленого законом норм дотримання законодавства та передбачати, що корпорації добровільно приймають додаткові заходи для підвищення якості життя працівників та їх сімей, а також місцевої громади та суспільства в цілому.

Висновки

Корпоративні підприємства в аграрному секторі повинні здійснювати свою діяльність так, щоб забезпечити: виробництво в достатній кількостях продукції і послуг, якість яких відповідатиме чинним нормам; дотримання прав працівників на безпечну працю при дотриманні соціальних гарантій, а також створення нових робочих місць; підвищення кваліфікації і навичок персоналу; захист навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів; підтримку зусиль влади в розвитку територій, де розміщуються виробничі потужності та допомога місцевим установам соціальної сфери; дотримання загальноприйнятих законодавчих та етичних норм ведення бізнесу.

Важливим є творче відношення до вибору стратегії розвитку корпоративного формування та порядку її впровадження. Двома основними стратегіями розвитку корпорацій є – розширення та раціоналізація. В свою чергу їх краще впроваджувати за 3-ма етапами □ організаційне проектування, реалізації стратегії та моніторинг інтеграційної діяльності.

Корпорація функціонує й розвивається як складний організм, ефективність діяльності якого на пряму залежить не тільки від стратегій, чіткої організаційної побудови, а ще й визначається сильною культурою, особливим стилем, які сприяють досягненню й збереженню провідних позицій на ринку.

Список використаних джерел

1. Гудзинський О.Д. Менеджмент підприємницької діяльності: навч. посібник / О.Д. Гудзинський, С.М. Судомир, Т.О. Гуренко; за заг. ред. О.Д. Гудзинського – К.: ІПК ДСЗУ, 2010. – 321 с.

2. Давиденко Н.М. Особливості корпоративного управління українськими акціонерними товариствами // Науковий вісник Волинського національного

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- університету імені Лесі Українки. – 2009 – №3. – с. 245–349.
3. Довгань Л.Є., Пастухова В.В., Савчук Л.М. Управління корпораціями: Монографія. – К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2004. – 236 с.
4. Євтушевський В.А. Корпоративне управління: Підручник. – К.: Знання, 2006. – 406 с.
5. Євтушевський В.А., Ковальська К.В., Бутенко Н.В. Стратегія корпоративного управління – К.: Знання, 2007. – 287 с.
6. Жмудська І.Б. Формування конкурентних переваг корпоративного підприємництва в умовах членства України в СОТ на прикладі сільського господарства / І. Б. Жмудська // Агросвіт. – 2014. – №19. – с. 67–72.
7. Задохайло Д.В., Кібенко О.Р., Назарова Г.В. Корпоративне управління: Навчальний посібник. – Х.: Еспада, 2003. – 688 с.
8. Кравченко Ю.Я. Ринок цінних паперів: Навч. посіб. – К.: Дакор, КНТ, 2008. – 664 с.
9. Мостенська Т.Л., Новак В.О., Луцький М.Г., Симоненко Ю.Г. Корпоративне управління: Підручник. – К.: Каравелла; Піча Ю.В., 2008. – 384 с.
10. Уманців Ю.М. Корпоративні структури у глобальному конкурентному просторі: Монографія / Уманців Ю.М. – К.: ННЦ ІАЕ, 2012. – 410 с.